

«Ακορντεόν» ή αλλιώς «Λεπορέλο»: βιβλία χωρίς τέλος, σήμα κατατεθέν της παραδοσιακής ιαπωνικής βιβλιοδεσίας. Οι σελίδες είναι ενωμένες μεταξύ τους και ανοίγουν όπως ανοίγει το γνωστό μουσικό όργανο, στο άπειρο θα έλεγε κανείς. Στη φωτογραφία, έργο της Βένιας Δημητρακοπούλου.

Βιβλία που ανοίγουν, αλλά δεν κλείνουν ποτέ

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Του **ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ**

Στην όπερα «Ντον Τζοβάνι» του Μότσαρτ ξεχωρίζει η περιφημη άρια του Λεπορέλο, του προσωπικού υπηρέτη του Ντον Τζοβάνι: ο Λεπορέλο εμφανίζει ένα βιβλίο στο οποίο έχουν καταγραφεί όλες οι ερωτικές κατακτήσεις του κυρίου του. Είναι βέβαια ένα βιβλίο χωρίς τέλος. Στην παραδοσιακή ιαπωνική βιβλιοδεσία, πάλι, υπάρχουν βιβλία «ακορντεόν»: οι σελίδες είναι ενωμένες μεταξύ τους και ανοίγουν όπως ανοίγει το γνωστό μουσικό όργανο, στο άπειρο, θα έλεγε κανείς. «Ακορντεόν» ονομάστηκαν αρχικά στη Δύση τα ιαπωνικά αυτά βιβλία, στη συνέχεια όμως επικράτησε μια άλλη ονομασία: «Λεπορέλο» - ιδιότυπος φόρος τιμής στο δίκως τέλος μουσικό «καρνέ» του Δον Ζουάν.

Τέτοιου τύπου βιβλία έχει σχεδιάσει και η γνωστή εικαστική καλλιτέχνισ Βένια Δημητρακοπούλου, ειδικά για την έκθεση «Η τέχνη της βιβλιοδεσίας» που πραγματοποιείται στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, μέσα από την οποία παρουσιάζονται μοναδικά δείγματα βυζαντινών και μεταβυζαντινών βιβλιοδεσιών. Την ίδια στιγμή, όμως, η συγκεκριμένη έκθεση απλώνει γέφυρες

ανάμεσα στην παράδοση και τις σύγχρονες εικαστικές δημιουργίες, φιλοτεκνημένες από τη Βένια Δημητρακοπούλου και τον Δημήτρη Εξονόγλου (παράτιθενται και έξι συλλεκτικά αντίτυπα του βιβλίου «Κασσιανή η Ύμνωδός» της επιμελήτριας Νίκης Τσιρώνη, φιλοτεκνημένα από τους Μάρκο Καμπάν, Χρήστο Μαρκίδη, Χρήστο

Η συμμετοχή της Βένιας Δημητρακοπούλου στην έκθεση «Η τέχνη της βιβλιοδεσίας», στο Βυζαντινό Μουσείο.

Μποκόρο, Κώστα Παπατριανταφυλλόπουλο, Φωτεινή Στεφανίδου και Πάνο Φειδάκη).

Η Β. Δημητρακοπούλου συμμετέχει με μια εγκατάσταση στην οποία κυριαρχούν τα προσωπικά σημειωματάρια, ημερολόγια και τα βιβλία «ακορντεόν»/«Λεπορέλο». Ζαφνικά, η βυζαντινή ατμόσφαιρα εμπλουτίζεται από μian αύρα ιαπωνική. Δεν είναι όμως η πρώτη φορά που η Β. Δημητρακοπούλου ασχολείται με το βιβλίο στα έργα της. Είχε προηγηθεί μια παράλληλη, συλλογική έκθεση

στην Art Athina το 2010, καθώς και η εγκατάσταση «Μικρή γεωγραφία της ύπαρξης» (2011) που στήθηκε στην ιστορική «μπλε πολυκατοικία» των Εξαρχείων και στην αίθουσα τέχνης Αθηνών.

Η ίδια η καλλιτέχνισ μάς είπε ότι από μικρή κρατούσε σημειωματάρια και ημερολόγια και στο Βυζαντινό Μουσείο ο προσωπικός χαρακτήρας είναι έντονος, καθώς τα εκθέματα σχετίζονται με προσωπικές καταγραφές από την Αίγινα, την Αμοργό, μεταφέροντας το κλίμα του ελληνικού καλοκαιριού.

Πέτρα, χαρτί

«Με γοήτευσε τρομερά η έννοια του “Λεπορέλο”. Σε αντίθεση με το δυτικό βιβλίο, η σελίδα εκεί δεν γυρίζει ποτέ. Το πριν ενυπάρχει στο μετά, οι εικόνες ή τα κείμενα διατηρούν την αυτονομία τους, αλλά την ίδια στιγμή ενωματοώνονται αρμονικά σε ένα σύνολο. Αυτό υποδηλώνει και μian άλλη σχέση με τον χρόνο, όπως επίσης με την έννοια του “ορθού τρόπου”: για τους Ιάπωνες δεν υπάρχει ένας και μοναδικός, σωστός τρόπος να διαβάσεις: μπορείς και ανάποδα, από πίσω προς τα μπροστά κ.λπ.»

Παλαιότερα η Β. Δημητρακοπούλου δούλευε με την πέτρα. Τώρα είναι σε μια φάση που την εν-

διαφέρει το χαρτί. «Κάποτε ήταν η βαριά πέτρα, ο βράχος της Αίγινας, η πέτρα αιώνων. Ασυμείδωτα μάλλον πέρασα από το πολύ βαρύ, από τη γροθιά και το σπάσιμο, στην άκρη των δακτύλων, στην επικόλληση. Επίσης, με γοήτευσε μια άλλη ιαπωνική εμμονή: αυτή του ενδιάμεσου χώρου. Τι συνδέει δύο αντίθετα πράγματα; Από το σκληρό στο ήπιο εξερευνώ κι εγώ το ενδιάμεσο, τον κόσμο μου και τον κόσμο γενικά στις πιο λεπτές αποχρώσεις τους. Το ενδιάμεσο αποτελεί απαραίτητο συστατικό συνύπαρξης».

Μελέτησε τη βυζαντινή βιβλιοδεσία και αυτό που την κέντρισε είναι η έννοια του βιβλίου ως κάτι ιερό. «Οχι μόνο ως αντικείμενο, αλλά ως περιεχόμενο. Κλείνεις το βιβλίο και το φιλάς. Το κλείνεις για να το προφυλάξεις και το έχεις ως φυλαχτό. Εδώ, με ενδιαφέρει και το ιερό που μπαίνει μέσα στην καθημερινότητα. Είναι πολύ σημαντικό, εν μέσω κρίσης, το ελάχιστο να αποκτά ιερή σημασία. Με το ελάχιστο μπορείς να φτιάξεις μια μορφή, έναν ωραίο κόσμο εντός του καθημερινού, κάτι που ειδικά σήμερα έχουμε τόσο ανάγκη».

Η έκθεση στο Βυζαντινό Μουσείο θα διαρκέσει έως τις 13 Ιανουαρίου 2013.